

Afghanistan - kultur och historia

Afghanistan är en av världens äldsta civilisationer. Genom Afghanistan gick den berömda Sidenvägen mellan Kina och Europa. Landet har under historien varit utsatt för otaliga invasionsförsök, varav många har lyckats och därmed influerat kulturen. Men Afghanistan har sedan slutet på 1970-talet befunnit sig i mer eller mindre konstant krig. Filmen ger en inblick i Afghanistans rika kultur, historia och starka traditioner som ligger till grund för dagens situation. Filmen berättar om landets religioner från zoroastrianism och buddism till dagens islam. Du får även glimtar från hästsporten "Buzkashi" men även veta att flickor fortfarande gifts bort mot betalning i det starkt mansstyrda samhället. I filmen får du bland annat träffa sångerskan Aryana Sayeed som trots bombhot ger konserter i Kabul. Andreas Stefansson från Svenska Afghanistankommittén medverkar med sin kunskap.

Speltid: 22 min.

Från: 15 år

Ämne: SO-ämnena, Historia, Religionskunskap

Produktionsland:
Sverige, 2018

Svensk version:
© Filmo, 2018

Ansvarig utgivare:
Sandra Ortíz del Gaiso

Filmnr: EDU0060

**För ytterligare
källinformation:**
Kontakta Filmo
08-445 25 50

Afghanistan ligger i Centralasien och domineras av bergskedjan Hindu Kush. Landet började ha bofast befolkning för mer än 6000 år sedan och består av en mängd folkgrupper varav Pashtunerna är den största. Många främmande makter har erövrat landet, från Alexander den store till Djingis Khan och ännu fler, vilka därmed gett sina bidrag till landets rika kultur. Arabernas intåg på 600-talet förde med sig den nuvarande religionen islam, men den tidigare religionen buddismen levde kvar i delar av landet till långt in på 1800-talet.

Efter 1:a världskriget ville Emir Amanullah snabbt modernisera landet och försökte tvinga afghanerna att klä sig västerländskt, men traditionerna är starka i Afghanistan, alltför starka, så emiren störtades. Afghanistan blev en bricka i stormakternas "Kalla Krig" under dåvarande Sovjetunionens ockupation 1979 till 1989, vilket efterlämnade olika militanta islamistiska grupper där Osama bin Laden och "Al Qaida" blev den mest kända. Efter "World Trade Center"-attacken kunde snabbt talibanernas brutala regim i Afghanistan avlägsnas men trots enorma internationella insatser, bland annat från Sverige, är fortfarande landet väldigt traditionellt med en kultur som starkt avviker från vår västerländska. Underutvecklingen är stor, läskunnigheten mycket låg och dessutom finns många traditioner som hindrar utveckling, speciellt för kvinnorna. Pojkar och flickor är strikt separerade från varandra men i storstäderna finns nu en mer liberal kultur där till och med popkonserter kan ges, fast ibland under bombhot.

Nyckelord

Afghanistan, Sidenvägen, buddism, kalla kriget, talibaner, Osama bin Laden, traditioner, internationell hjälp, analfabetism

Internetkällor

sak.se - Svenska Afghanistankommitténs webbsida. Här finns mycket info om landet under "Lär känna Afghanistan".

sakerhetspolitik.se - Myndigheten för samhällsskydd och beredskap med fördjupning om Afghanistan och det svenska militära stödet till landet.

afghanistan-analysts.org - Afghanistan Analyst Network, seriös, vetenskaplig sida på engelska som är en faktabank om politik, kultur och ekonomi.

bbc.com - BBC:s sida på engelska med aktuell information om landet.

Frågor efter visning

1. Afghanistan består av många olika folkgrupper. Kan du nämna några?
2. Vilka olika kulturer har under tidens gång invaderat Afghanistan? Vad har det betytt för landets kultur?
3. Mellan vilka kulturer gick "Sidenvägen"? Vad transporterades där?
4. Vilka religioner har tidigare funnits i Afghanistan och vilken religion är den största nu?
5. Hur påverkade "Kalla kriget" Afghanistan?
6. Vad ville "talibanrörelsen" åstadkomma? Varför tyckte många afghaner att det var bra att de senare jagades bort?
7. Många länder, även Sverige, har gett stora bidrag för att Afghanistan ska utvecklas och även skickat soldater för att skapa fred. Är det bra med internationell hjälp? Motivera ditt svar.
8. Kan du tänka dig ett samhälle där äldre pojkar och flickor är helt separerade från varandra, och där fadern och föräldrarna bestämmer vem man ska få träffa och gifta sig med?

FILMO

En del av Swedish Film AB

Box 6014 • 171 06 Solna • SWEDEN • Tel: 08-445 25 50
info@filmo.se • www.filmo.se

Filmen "Afghanistan - kultur och historia" passar för undervisning i grundskolans och gymnasiets samhällsorienterande ämnen. Här enligt några exempel ur det centrala innehållet i Lgr11 och kursplaner för Gy11, se www.skolverket.se.

I årskurs 7-9, Historia, Lgr11

Forna civilisationer, från förhistorisk tid till ca 1700

- Vad historiska källor från någon högkultur, till exempel i Asien eller Amerika, kan berätta om likheter och skillnader i levnadsvillkor för barn, kvinnor och män.

Imperialism och världskrig, ca 1800-1950

- Den europeiska dominansen, imperialism och kolonialism.

I årskurs 7-9, Religionskunskap, Lgr11

Religion och samhälle

- Religionernas roll i några aktuella politiska skeenden och konflikter utifrån ett kritiskt förhållningssätt.

Identitet och livsfrågor

- Hur religioner och andra livsåskådningar kan forma människors identiteter och livsstilar.

Gymnasiet, Samhällskunskap, Lgy11

- Undervisningen i ämnet samhällskunskap ska syfta till att eleverna breddar, fördjupar och utvecklar kunskaper om människors livsvillkor med utgångspunkt i olika samhällsfrågor.
- I undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla kunskaper om frågor som berör makt, demokrati, jämställdhet och de mänskliga rättigheterna.

Gymnasiet, Historia, Lgy11

- Undervisningen ska därför ge eleverna möjlighet att utveckla förståelse av och värdera hur olika människor och grupper i tid och rum har använt historia, samt möjlighet att reflektera över kulturarvets betydelse för identitets- och verklighetsuppfattning.